

Vergaderjaar 2024–2025

33 576

Natuurbeleid

Nr. 441

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN LANDBOUW, VISSERIJ,
VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 maart 2025

In reactie op het verzoek namens de EU-rapporteur inbreukprocedure Vogelrichtlijn, het lid Bromet (GL-PvdA) en de vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LNVN) van 19 maart 2025 (kenmerk 2025Z05029/2025D11328), informeer ik u hierbij over de mate waarin in de openbaarheid gecommuniceerd kan worden over de inbreukprocedure Vogelrichtlijn inzake de grutto, conform de Regeling vertrouwelijke stukken. Ook geef ik een actuele stand van zaken aangaande de inbreukprocedure Vogelrichtlijn.

Vertrouwelijk karakter

De inhoud van een inbreukprocedure is vertrouwelijk. Stukken in een inbreukprocedure mogen daarom niet openbaar gedeeld worden. Wel kan ik de Kamer en stakeholders informeren over de formele stappen in het proces van de inbreukprocedure en over de voorgenomen beleidsmaatregelen die hieruit voortvloeien. Hierbij zeg ik toe dat ik dit tijdig zal blijven doen.

Stand van zaken

Op 25 juli 2024 heeft de Europese Commissie in de vorm van een aanmaningsbrief aangegeven een inbreukprocedure te starten. In de aanmaningsbrief geeft de Europese Commissie aan dat zij vindt dat Nederland onvoldoende maatregelen neemt om de grutto te beschermen en daarom niet voldoet aan zijn verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn. In de brief van 25 juli 2024 (Kamerstuk 33 576, nr. 388) heb ik uw Kamer hierover geïnformeerd en aangegeven u op de hoogte te houden. Ook heb ik aangegeven dat bij de nadere uitwerking de provincies worden betrokken.

Op 22 november 2024 is de reactie op de aanmaningsbrief aan de Europese Commissie verstuurd. In de Verzamelbrief Natuur (Kamerstuk

33 576, nr. 403) van 29 november 2024 heb ik uw Kamer geïnformeerd over de aanvullende maatregelen die Nederland voornemens is om te nemen om de grutto te beschermen.

Het gaat om de volgende acht maatregelen:

1. Het geven van een stevige financiële impuls aan het Agrarisch Natuurbeheer (ANB), dat daarmee flink kan worden uitgebreid en versterkt in de grutto kerngebieden.¹
2. Optimaliseren van weidevogelbeheer via Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL) in bestaande natuurgebieden die belangrijk zijn voor de grutto.
3. Uitwerken van het grondbeleid en het verruimen van grondmobiliteit ten gunste van weidevogelbeheer.
4. Toevoegen van instandhoudingsdoelen voor de grutto aan 25 bestaande Vogelrichtlijn gebieden.
5. Het stimuleren en/of uitbreiden van het Agrarisch Natuurbeheer (ANB) rondom de VR-gebieden waar instandhoudingsdoelen voor de grutto aan worden toegevoegd.
6. Het optimaliseren van het waterbeheer in belangrijke gebieden voor de grutto binnen en buiten bestaande VR-gebieden.
7. Onderzoeken of «headstarting» (het uitbroeden van eieren en vervolgens uitzetten van de kuikens) een effectieve bijdrage kan leveren aan het stabiliseren van de gruttopopulatie.
8. De mogelijkheden voor predatiebeheer in het kader van weidevogelbeheer zo optimaal mogelijk benutten en indien nodig en mogelijk verruimen.

Het is aan de Europese Commissie om te beoordelen of de reactie van Nederland voldoende is in het kader van de inbreukprocedure. De Europese Commissie kan de zaak seponeren of, als de reactie op de aanmaningsbrief de Europese Commissie niet overtuigt, een «met redenen omkleed advies» uitbrengen, waarin zij toelicht waarom Nederland volgens haar nog niet voldoet aan de verplichtingen onder de Vogelrichtlijn. Hiervoor staat geen vaste termijn. Naar verwachting komt de Europese Commissie dit voorjaar met een reactie.

Op dit moment ben ik in afwachting van de reactie van de Europese Commissie op de aanmaningsbrief. Ondertussen werk ik aan verbetering van het leefgebied van de grutto, zowel binnen als buiten natuurgebieden. Ik ben in overleg met de provincies en andere stakeholders over de verdere uitwerking van de hiervoor genoemde maatregelen ter bescherming van de grutto.

Ik kan u melden dat ik samen met provincies en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aan de slag ben met het toevoegen van een instandhoudingsdoelstelling voor de grutto aan 25 bestaande Vogelrichtlijngebieden.² In deze 25 Vogelrichtlijngebieden komt de grutto bestendig voor. Daarbuiten ga ik mij met name in de belangrijke kerngebieden van de grutto inzetten voor agrarisch natuurbeheer om de populatie te verbeteren. Ook spreek ik met de provincies over het optimaal benutten van mogelijkheden op het gebied van predatiebeheer. De verantwoorde-

¹ Gebieden die belangrijk zijn voor de broed-, foerageer- en slaapfunctie van de grutto. Deze zijn te vinden in het concentratiegebieden rapport van Sovon (Geactualiseerd landelijk overzicht van vogelsoorten met concentraties van (inter)nationaal belang | Sovon Vogelonderzoek)

² Alde Feanen; Arkemheen; Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein; De Wieden; De Wilck; Donkse Laagten; Duinen Ameland; Eilandspolder; Grote Wielen; Haringvliet; IJsselmeer; Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske; Lauwersmeer; Nieuwkoopse Plassen & De Haack; Oosterschelde; Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving; Oudeland van Strijen; Polder Zeevang; Rijntakken; Sneekermeergebied; Van Oordts Mersken; Waddenzee; Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder; Yerseke en Kapelse Moer; Zuidlaardermeergebied.

lijkheid daarvoor en het bijbehorend instrumentarium is hoofdzakelijk bij de provincies belegd, maar waar mogelijk wil ik hen daarbij ondersteunen. Verder onderzoek ik via een pilot of het uitbroeden van eieren uit het wild en het vervolgens uitzetten van grutto's (headstarting genoemd) potentieel kan bijdragen aan het versterken van de gruttopopulatie. Dit als een ondersteunende maatregel aanvullend op uitbreiding van het leefgebied van de grutto. Met de contourenbrief agrarisch natuurbeheer (Kamerstuk 33 576, nr. 402) is de wens voor inzet van de gereserveerde extra structurele middelen voor agrarisch natuurbeheer verder vormgegeven. Ik heb mij ervoor ingezet dat er specifiek aandacht uitgaat naar uitbreiding van het agrarisch natuurbeheer in en om weidevogelkerngebieden, met name ten behoeve van de grutto. Bij de uitbreiding en verzwaring van beheerpakketten zal waar mogelijk worden ingezet op beheerpakketten die ten gunste komen van de grutto. Deze extra inzet komt eveneens ten goede aan andere weidevogels en dient meerdere doelen zoals klimaat en water.

Met de aanvullende maatregelen wil ik bewerkstelligen dat het weer beter gaat met de grutto, onze nationale vogel. Het is van belang dat iedereen, waaronder ikzelf, andere departementen, medeoverheden, de provincies, etc. zich inzet voor bovenstaande maatregelen om de negatieve trend van de weidevogels te doorbreken en de populatie grutto's in Nederland te herstellen. De maatregelen zullen in nauwe samenhang worden gezien met de lopende trajecten Ruimte voor Landbouw en Natuur (RLN) en de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN).

De Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J.F. Rummenie